

O. ref. : 10 / A / 94 / 021

BETREFT : Ontwerp van faillissementswet en wetsontwerp betreffende het akkoord en de
opschorting van betaling.

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer,

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke
levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens , inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verslag voorgesteld door de heer F. Ringelheim,

Brengt, uit eigen beweging, op 9 februari 1995 het volgende advies uit :

1. VOORWERP VAN HET ADVIES :

Het ontwerp van faillissementswet neergelegd in de Kamer van Volksvertegenwoordigers, beoogt de faillissementswet van 18 april 1851 aan te passen aan de noden van de praktijk, waarbij inzonderheid de belangen worden afgewogen van de schuldeisers, van de overheid, van de werknemers en van de gefailleerde zelf (memorie van toelichting- inleiding, Parl. St., Kamer, B.Z., 1991 - 92, nr. 631/1, blz.1).

Het wetsontwerp betreffende het akkoord en de opschorting van betaling beoogt de wijziging van de bepalingen van de artikelen 509 tot 527 en van de artikelen 593 tot 614 van de faillissementswet, met betrekking tot het gerechtelijk akkoord en het uitstel van betaling (Parl. St., Kamer, gewone zitting, 1993-94, nr. 1406/1).

De Commissie heeft deze ontwerpen onderzocht teneinde hun overeenstemming na te gaan met de bepalingen van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

II. ONDERZOEK VAN DE WETSONTWERPEN :

A. Het ontwerp van faillissementswet :

Artikel 2 van het wetsontwerp bepaalt dat *"De nuttige inlichtingen en gegevens betreffende de kooplieden of handelsvennootschappen, die betaalmoelijkheden ondervinden welke de continuïteit van hun onderneming bedreigen, worden ingezameld ter griffie van de rechtbank van koophandel van de woonplaats van de koopman of van de maatschappelijke zetel van de handelsvennootschap. De Procureur des Konings en betrokken koopman mogen op elk ogenblik kennis nemen van de aldus verzamelde gegevens"*.

Artikel 3 geeft een opsomming van de inlichtingen die de ontvangers van de registratie elke maand aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel zenden. Het betreft hier de inlichtingen die voorkomen op de lijst van de protesten :

- 1° de datum van het protest;
- 2° de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van degene in wiens voordeel het stuk is uitgegeven of van de trekker;
- 3° de naam, de voornamen, het beroep en de woonplaats van de ondertekenaar van het orderbriefje of van de acceptant van de wisselbrief;
- 4° de vervaldag;
- 5° het bedrag van het stuk;
- 6° de verstrekte waarde;
- 7° het antwoord op het protest.

Het dossier van de koopman of van de handelsvennootschap in financiële moeilijkheden bevat nog andere inlichtingen dan deze opgesomd in artikel 3, onder meer informatie afkomstig uit diverse bronnen zoals de R.S.Z. (het bedrag van de onbetaalde sociale bijdragen), de Administratie van de B.T.W., de Administratie der Directe belastingen, de Balanscentrale van de Nationale Bank.

Deze informatie wordt sinds meerdere jaren gebruikt door de rechtbanken van koophandel die een dienst voor commerciële onderzoeken hebben opgericht, doorgaans de "depistagedienst" genoemd, en die tot doel heeft te gelegener tijd handelsondernemingen op te sporen waarvan de financiële toestand een faillissement ambtshalve uitgesproken rechtvaardigen.

Het wetsontwerp schaft het faillissement ambtshalve uitgesproken af en het voert het faillissement op vordering van het Openbaar Ministerie in. Dit laatste werd niet voorzien in de wet van 18 april 1851.

In de commentaar op artikel 2 in de memorie van toelichting wordt het volgende gepreciseerd : "dit artikel beoogt de inrichting van een bijzonder dossier ter griffie van de rechtbank waar alle nuttige inlichtingen en gegevens omtrent deze betaalmoeilijkheden nauwgezet worden bewaard".

Volgens het ontwerp is het belangrijk dat het openbaar ministerie over deze informatie kan beschikken zodat het, tot vrijwaring van het algemeen belang, in faillissement kan dagvaarden of een procedure tot voorlopige ontneming van het beheer kan inleiden. Daarom krijgt de Procureur des Konings ook inzage in dit dossier.

Het is van belang om te weten of de informatie verzameld op de griffie van de rechtbank van koophandel het voorwerp uitmaakt van een geautomatiseerde verwerking, of deze opgeslagen wordt onder de vorm van een manueel bestand of bewaard in dossiers.

De vraag is evenwel louter van theoretisch belang, voor zover de informatisering van de griffies van alle rechtbanken van koophandel gerealiseerd wordt. Bijgevolg zal de verwerking van de informatie betreffende de ondernemingen in moeilijkheden, die op de griffies wordt verzameld, op min of meer korte termijn worden geautomatiseerd. Men dient er dan ook vanuit te gaan dat de wet van 8 december 1992 binnenkort op deze gegevens van toepassing is of zal zijn (zie hiervoor het advies van de Raad van State, Parl. St., Kamer, gewone zitting 1993-94, nr. 1406/1, blz. 56).

Anderzijds valt de informatie betreffende de handelsvennootschappen als dusdanig, die rechtspersonen zijn, niet onder toepassing van de wet van 8 december 1992, behalve wanneer zij tegelijkertijd inlichtingen betreft van natuurlijke personen die identificeerbaar zijn, hetgeen doorgaans het geval is.

Ingevolge artikel 3, 2, 2° van voornoemde wet, is deze niet van toepassing op "de verwerkingen waarbij uitsluitend persoonsgegevens worden aangewend die ingevolge een wets- of reglementsbeplating onder een voorschrift van openbaarmaking vallen".

Artikel 3 van het wetsontwerp regelt de openbaarmaking van de lijst van protesten van wisselbrieven. Voor zover dat deze inlichtingen evenwel het voorwerp uitmaken van een verwerking die onlosmakelijk verbonden is met gegevens die niet onderworpen zijn aan een wettelijke openbaarmaking, dan is de wet van toepassing op het geheel van de verwerking.

Overigens zijn de gegevens verzameld door de griffies van de rechtbanken van koophandel gerechtelijke gegevens, beoogd in artikel 8, 1, 1° van de wet van 8 december 1992, aangezien zij betrekking hebben op geschillen, in de ruime zin van het woord, voorgelegd aan de hoven en rechtbanken. Het betreft in het onderhavige geval inderdaad inlichtingen die het inleiden van een gerechtelijke faillissementsprocedure zouden kunnen rechtvaardigen.

Dergelijke gegevens mogen slechts worden gebruikt voor de door of krachtens de wet vastgestelde doeleinden. De gegevens verzameld op de griffie van de rechtbank van koophandel mogen bijgevolg slechts worden gebruikt in het kader van een faillissementsprocedure. Het recht van toegang van de betrokken persoon, alsook zijn recht op verbetering, zijn gewaarborgd.

Tenslotte dient eraan herinnerd dat de bepalingen van de wet van 8 december 1992 van toepassing zijn op de geautomatiseerde verwerkingen alsook op de manuele bestanden gehouden door de curators bij de uitvoering van hun opdrachten, zoals uiteengezet in de artikelen 27 en volgende van het wetsontwerp.

B. Het wetsontwerp betreffende het akkoord en de opschorting van betaling :

Het wetsontwerp strekt ertoe een onderzoek in te stellen naar de ondernemingen in moeilijkheden teneinde het faillissement te voorkomen. Artikel 12 van het ontwerp bepaalt dat het de rechtbank vrij staat ambtshalve alle gegevens te verzamelen nodig voor de opschorting van betaling en de overlegging van alle dienstige stukken te gelasten. In de memorie van toelichting wordt bij artikel 12 gepreciseerd dat *"het ondenkbaar is dat het geopende dossier bij de griffie ter inzage wordt neergelegd"*. Het dossier zal dus niet toegankelijk zijn voor derden. Het heeft een vertrouwelijk karakter, en naast de rechter die belast is met het onderzoek, hebben enkel de procureur des Konings en de schuldenaar recht van inzage.

Zoals uiteengezet in de memorie van toelichting worden de gegevens die betrekking hebben op een natuurlijke persoon verwerkt volgens de regels voorgeschreven in de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

De hierboven vermelde commentaar in verband met het ontwerp van faillissementswet geldt tevens voor het wetsontwerp betreffende de opschorting van betaling.

Het amendement nr.59 betreffende het wetsontwerp aangaande het akkoord en de opschorting van betaling, ingediend door de heer Vandeurzen en mevrouw Merckx - Van Goey, voorziet in artikel 7 dat *"De minister van justitie wordt gemachtigd de nodige wijzigingen door te voeren aan de bepalingen van deze titel (II) teneinde een automatisering van de gegevensverzameling tot stand te brengen. Hij kan daartoe onder meer toestemming geven om door het samenbrengen van bestanden (...)"*. De Commissie is van oordeel dat de machtiging verleend aan de Minister om wijzigingen aan de bepalingen van de wet door te voeren, te algemeen is; de machtiging zou meer gepreciseerd moeten worden. De Commissie herinnert er bovendien aan dat elke wijziging aan de bepalingen van de wet in ieder geval het evenredigheidsbeginsel in acht moet nemen. De Commissie is anderzijds van mening dat de uitvoeringsbesluiten van de wet netelige vragen kunnen oproepen die betrekking tot de eerbied van de persoonlijke levenssfeer. Om deze reden stelt zij voor dat de wetgever voorziet, zoals hij in andere domeinen heeft gedaan, in de verplichting de ontwerpen van koninklijk besluit voor advies aan de Commissie voor te leggen.

OM DEZE REDENEN,

Brengt de Commissie een gunstig advies uit.

De secretaris,

De voorzitter,

(get.) J. PAUL.
THOMAS.

(get.) P.